

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 18.11.2015
COM(2015) 750 final

2015/0269 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Medborgares och företags säkerhet är en viktig fråga för kommissionen. Vi har sett vid flera tillfällen under det senaste året, särskilt med de attacker som ägde rum i Paris och Köpenhamn, att samhällen kan skadas svårt när grov organiserad brottslighet och terroristorganisationer använder skjutvapen. Nyligen omkom fler än 120 människor i en samordnad terrorattack den 13 november 2015 i Paris.

Sådana tragiska händelser¹ visar tydligt på det mångfacetterade hot som organiserad brottslighet utgör, och de klargör att vi behöver stärka kampen mot handel med skjutvapen ytterligare genom en samordnad och enhetlig strategi. I Jean-Claude Junckers politiska riktlinjer understryks vidare att kampen mot gränsöverskridande brottslighet och terrorism är ett gemensamt europeiskt ansvar.

Förvärv, innehav och import/export av skjutvapen för civilt bruk omfattas av ett heltäckande EU-regelverk som finns i direktiv 91/477/EEG, ändrat genom direktiv 2008/51/EG.

Europeiska unionens medborgare litar på att de nationella regeringarna och EU-institutionerna garanterar deras säkerhet. Därför är det viktigt att vidta omedelbara åtgärder för att stärka de befintliga reglerna om marknadstillträde och handel med skjutvapen.

• Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området

Syftet med skjutvapendirektivet 91/477/EEG är att underlätta den inre marknadens funktion när det gäller skjutvapen och samtidigt säkerställa en hög säkerhetsnivå för EU-medborgarna. Regelverket syftar till att åtgärda eventuella problem och svagheter under ett skjutvapens livscykel (från tillverkning till handel, förvärv och innehav, deaktivering och destruktions). I direktivet fastställs därför minimikrav som medlemsstaterna måste införa i fråga om förvärv och innehav av olika kategorier av skjutvapen² och anges villkor för överföring av skjutvapen mellan medlemsstaterna, samtidigt som det medger större flexibilitet för jakt och tävlingsskytte³.

Ändringsakten från 2008, dvs. direktiv 2008/51/EG⁴, innebar att säkerhetsaspekterna stärktes och att direktivet anpassades till FN:s protokoll mot olaglig tillverkning av och handel med

¹ Terrorattackerna i Paris, Köpenhamn och på Thalys-tåget visade på kopplingen mellan organiserad brottslighet och terrorism, särskilt när det gäller anskaffande av skjutvapen.

² Ett centralt inslag är bilaga I till direktiv 91/477/EEG som innehåller 4 kategorier av skjutvapen rangordnade efter risknivå:

- Kategori A: Förbjudna skjutvapen – militära vapen.
- Kategori B: Skjutvapen för vilka det krävs tillstånd – mestadels använda av tävlingsskyttar och jägare.
- Kategori C: Skjutvapen som ska anmälas – mestadels använda av jägare.
- Kategori D: Andra skjutvapen – främst enkelskotts långa skjutvapen med slätborrade lopp.

³ Givetvis får medlemsstaterna i princip vidta strängare åtgärder än dem som föreskrivs i direktivet.

⁴ Ändringsakten följde på två händelser: a) Europeiska kommissionens undertecknande den 16 januari 2002 på Europeiska gemenskapens vägnar av FN:s protokoll mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition, som är ett tillägg till konventionen mot gränsöverskridande organiserad brottslighet, b) resultat och förslag till förbättringar (t.ex. deaktiverade vapen, export- och importlicenser, registrering, märkning) efter kommissionens rapport i december 2000 om genomförandet av rådets direktiv 91/477/EEG efter införlivande med nationell lagstiftning i

skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition, som är ett tillägg till konventionen mot gränsöverskridande organiserad brottslighet.

EU:s nu gällande regelverk om skjutvapen härrör till stor del från FN:s protokoll om skjutvapen (UNFP) som förhandlades fram och undertecknades av kommissionen 2002 på EU:s vägnar.

Protokollet är ett internationellt instrument i vilket både EU och dess medlemsstater är parter. Kommissionen fullföljde införlivandet i EU-lagstiftningen av alla dess bestämmelser, i huvudsak genom:

- Direktiv 2008/51/EG, som införlivar de relevanta bestämmelserna i FN:s protokoll om skjutvapen om överföring av skjutvapen inom EU.
- Förordning 258/2012 (IP/12/225), som införlivar bestämmelserna i artikel 10 i FN:s protokoll om skjutvapen om handel med och överlåtelser till länder utanför EU.
- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Det här initiativet är förenligt med Europeiska kommissionens strategiska mål 2014–2019 när det gäller att främja ”ett område för rättvisa och grundläggande rättigheter som grundar sig på ömsesidigt förtroende”.

Efter terrorattackerna i Paris i januari 2015 antog EU:s inrikes- och justitieministrar ”Parisdeklarationen”, i vilken de bekräftade sina länders fasta beslutsamhet att minska olaglig handel med skjutvapen i hela Europa och som en följd därav att öka sitt samarbete inom ramen för Europeiska sektorsövergripande plattformen mot brottshot (Empact), att förbättra underrättelseutbytet och säkerställa full användning av Europols, Eurojusts och Interpols resurser⁵.

Under det informella mötet i Europeiska rådet den 12 februari 2015 krävde stats- och regeringscheferna att alla behöriga myndigheter skulle stärka samarbetet i kampen mot den olagliga handeln med skjutvapen, däribland genom en påskyndad översyn av relevant lagstiftning, och en förnyad dialog med tredjeländer om säkerhetsfrågor, särskilt i Mellanöstern och Nordafrika och med länderna på västra Balkan⁶.

Vid rådets (rättsliga och inrikes frågor) möte den 12–13 mars 2015 uppmanade ministrarna kommissionen att föreslå åtgärder för att bekämpa olaglig handel med skjutvapen och, tillsammans med Europol, öka informationsutbytet och det operativa samarbetet⁷.

Kommissionen svarade med att anta den europeiska säkerhetsagendan för att säkerställa en effektiv och samordnad reaktion på europeisk nivå på de nya och alltmer komplexa säkerhetshoten. Samtidigt som kommissionen i den europeiska säkerhetsagendan lyfte fram problemen med olaglig handel med skjutvapen betonade den att skillnaderna mellan nationell rätt i olika länder är ett hinder för verk samma kontroller och polissamarbetet inom EU⁸ och efterlyste i synnerhet en översyn av lagstiftningen om skjutvapen, varvid förslag under 2016

alla medlemsstater (KOM(2000) 837) – kommissionens rapport till Europaparlamentet och rådet. Genomförandet av rådets direktiv 91/477/EEG av den 18 juni 1991 om kontroll av förvärv och innehav av vapen (15.12.2000).

⁵ 5322/15: Parisförklaringen av den 11 januari 2015.

⁶ 6112/15: Utkast till uttalande från Europeiska rådets medlemmar.

⁷ 7178/15: Pressmeddelande från rådet (rättsliga och inrikes frågor).

⁸ COM(2015) 185 final, 28.4.2015.

angavs som en prioriterad åtgärd. Den efterlyste också brådskande insatser för deaktivering av skjutvapen för att förhindra att de därefter kunde reaktiveras och användas av brottslingar. I rådets (rättsliga och inrikes frågor) förklaring av den 29 augusti 2015 upprepades uppmaningen att se över skjutvapendirektivet och att anta en gemensam strategi för att deaktivera skjutvapen.

Slutligen antog rådet den 8 oktober 2015 slutsatser om ökad användning av medel för att bekämpa smuggling av skjutvapen och uppmanade medlemsstaterna, Europeiska kommissionen, Europol och Interpol att vidta åtgärder, däribland en översyn av nu gällande lagstiftning och övervakning av de hot som skjutvapen utgör genom samordnade gränsöverskridande utredningar och insatser. Detta omfattar även näthandeln med skjutvapen⁹.

Europaparlamentet har också behandlat frågan om olaglig handel med skjutvapen vid ett flertal tillfällen. Den 11 februari 2015 antog Europaparlamentet en resolution om åtgärder mot terrorism¹⁰, i vilken parlamentet ”/.../ uppmanar kommissionen att skyndsamt utvärdera EU:s nuvarande bestämmelser om förflyttningar av olagliga eldvapen, sprängladdningar och vapen med anknytning till organiserad brottslighet /.../”.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

• Rättslig grund

Artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallat *EUF-fördraget*) utgör den rättsliga grunden för detta förslag precis som för skjutvapendirektivet.

• Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)

Enligt artikel 5 i EUF-fördraget ska alla åtgärder som vidtas på EU-nivå vara förenliga med subsidiaritetsprincipen, och detta innebär att EU bara får lagstifta om det tillför ett mervärde till vad enskilda medlemsstater kan åstadkomma på egen hand.

De frågor som behandlas här, dvs. hot från grov organiserad brottslighet och terrorism samt de potentiellt mycket stora sociala och ekonomiska kostnaderna för våldshandlingar, har typiskt gränsöverskridande karaktär, eftersom de berör mer än en medlemsstat samtidigt. De kan därför inte hanteras helt tillfredsställande av enskilda medlemsstater.

Detta framgick med all önskvärd tydlighet av terrorattackerna i augusti och november i år som utfördes av gränsöverskridande kriminella nätverk med verksamhet i flera medlemsstater. Dessa nätverk använde sig av olikheterna i de nationella reglerna om innehav och handel när det gäller skjutvapen och utnyttjade brister i gränsöverskridande informationsutbyte.

Endast ett EU-täckande system kan åstadkomma det samarbete som behövs mellan medlemsstaterna för att kontrollera och spåra civilt bruk av skjutvapen inom EU.

De säkerhetsfrågor som skjutvapendirektivet angriper har gränsöverskridande karaktär. Svagheter hos en medlemsstat när det gäller brottslig verksamhet påverkar hela EU. Skillnader i nationell lagstiftning, klassificering av skjutvapen och administrativa förfaranden

⁹ 12892/15: Rådets slutsatser.

¹⁰ Europaparlamentets referens 2015/2530 (RSP) av den 11 februari 2015.

undergräver en enhetlig tillämpning av direktivet. Såsom framhålls i en nyligen gjord utvärdering kan verksamma åtgärder för att garantera en hög nivå av säkerhet och reglera det gränsöverskridande flödet av skjutvapen endast vidtas på EU-nivå. Genom skjutvapendirektivet fastställs ett gemensamt regelverk som inte hade kunnat uppnås enbart genom nationella eller bilaterala åtgärder.

- **Proportionalitetsprincipen**

Förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen av följande skäl:

Proportionaliteten säkras genom att de föreslagna ändringarna inskränks till sådana som i de centrala slutsatserna i de undersökningar som genomfördes i den förberedande fasen angavs ha störst inverkan på säkerheten. Förslaget går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målen att garantera EU-medborgarnas säkerhet utan att i onödan begränsa den inre marknaden.

Om man bortser från standardbestämmelser av handelspolitisk natur, som inlemmats för att tillmötesgå tveksamheter och synpunkter från privata aktörer, syftar förslaget till att förbättra säkerhetsnivån och minska inkonsekvenserna med FN:s protokoll om skjutvapen, i synnerhet dem som rör definitioner.

- **Val av instrument**

Kommissionen föreslår ett nytt direktiv om ändring av det befintliga skjutvapendirektivet. Andra sätt att ändra det befintliga direktivet vore olämpliga.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

Såsom aviserades i 2013 års meddelande¹¹ gjorde kommissionen en rad undersökningar för att pröva lämpligheten i att se över den nuvarande rättsliga ramen, nämligen följande:

- Lämpligt (eller inte) med ett förslag till EU-rättsakt om tillnärmning av de straffrättsliga påföljderna för olaglig handel med skjutvapen¹².
- Lämpligt (eller inte) med ett förslag till EU-rättsakt om bättre regler för deaktivering, destruktion och märkning av skjutvapen i EU samt om larm- och replikvapen¹³.
- Genomförande av skjutvapendirektivet i alla medlemsstater.

Den första undersökningen kom till slutsatsen att EU-täckande minimiregler om olaglig handel med skjutvapen skulle minska den rättsliga osäkerheten, underlätta lagföring och se till att brottslingar inte kan utnyttja kryphål. Det framkom dock också att praktiska frågor såsom resursbrist, motstridiga politiska prioriteringar och bristande tillämpning av den befintliga lagstiftningen var lika stora hinder för mellanstatliga ansträngningar att komma till rätta med olaglig handel med skjutvapen som skillnaderna mellan nationell rätt i olika länder på

¹¹ Se fotnot 1.

¹² http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/documents/policies/organized-crime-and-human-trafficking/general/docs/dg_home_-_illicit_firearms_trafficking_final_en.pdf

¹³ http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/documents/policies/organized-crime-and-human-trafficking/general/docs/dg_home_ia_firearms_deactivation_final_en.pdf

området. I undersökningen förespråkades en mix av politiska åtgärder (lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder) utan att den klart tog ställning vare sig för lagstiftning av minimityp eller av maximityp.

I den andra undersökningen föreslogs en översyn av skjutvapendirektivet med följande syfte:

- Harmonisering av reglerna för märkning av skjutvapen och om ömsesidigt erkännande av märkningarna bland medlemsstaterna.
- Genomförande av gemensamma standarder och förfaranden samt införande av registreringskrav för deaktiverade skjutvapen.
- Fastställande av gemensamma tekniska riktlinjer för omvandling av larm- och signalvapen samt replikvapen, genom att ange närmare kriterier för när ett larm- eller replikvapen ska anses vara omvandlat och därmed få dem att omfattas av skjutvapendirektivet.
- Främjande av kunskapsutbyte mellan medlemsstaterna (med särskilt fokus på de hot och möjligheter som den tekniska utvecklingen erbjuder), och bättre insamling av uppgifter om produktion och innehav av skjutvapen, brottslig verksamhet knuten till skjutvapen och deaktiverade skjutvapen, larm- och replikvapen.

Slutligen gjordes en undersökning om genomförandet av skjutvapendirektivet, där bl.a. följande rekommenderades:

- Gemensamma kriterier för omvandling av larmvapen.
- Harmonisering av reglerna om märkning och standarderna för deaktivering.
- Stärkt uppgiftsinsamlingssystem och undersökning av driftskompatibiliteten mellan de nationella informationssystemen.
- Gemensamt system för klassificering av skjutvapen för jakt och tävlingsskytte.

Tillsammans med detta förslag till ändrat direktiv offentliggör kommissionen en rapport om genomförandet av skjutvapendirektivet i enlighet med artikel 17 i det direktivet.

• **Samråd med berörda parter**

Metoder, målsektorer och deltagarnas allmänna profil

Samråden med berörda parter ägde rum med hjälp av frågeformulär, genom att sända ut inbjudningar till möten till medlemsstater och berörda privata aktörer (företrädare för europeiska sammanslutningar av tillverkare av skjutvapen och ammunition för civilt bruk, personer som bedriver civil vapenhandel, jägare, samlare, icke-statliga organisationer, forskningsinstitut osv.), genom att upprätta en särskild e-postadress (JLS-FIREARMS@ec.europa.eu) för fortlöpande samråd och genom att genomföra en extern undersökning till stöd för utarbetandet av konsekvensanalysen. Dessutom inrättades en avdelningsövergripande grupp inom kommissionen.

Sammanfattning av svaren och av hur de har beaktats

Medlemsstaterna och de icke-statliga organisationerna ansåg att genomförandet av direktiv 91/477/EEG skulle bidra till att förhindra att skjutvapen avleds från den lagliga till den olagliga marknaden. De privata aktörerna hävdade att medlemsstaterna redan hade strikta regler på detta område och uttryckte oro för eventuella negativa konsekvenser för små och

medelstora företag. Många privata berörda parter var i synnerhet oroliga över att ändringar i kategorierna skulle kunna äventyra jakt- och tävlingsskyttars verksamhet.

De berörda parterna ansåg att deaktiverade skjutvapen som därefter reaktiveras är en viktig källa till vapen för kriminell användning och att kryphål till följd av skillnader i nationella standarder för deaktivering kan användas av brottslingar¹⁴. En del av dem tycker att skjutvapendirektivet är strikt om deaktivering och att allt som behövs är övervakning av att medlemsstaterna genomför de efterfrågade tekniska riktlinjerna¹⁵. Närmare harmonisering betraktas dock i allmänhet som angeläget.

Alla berörda parter (från medlemsstaternas myndigheter till experter och företrädare för tillverkarna) ansåg att det finns ett verkligt behov av att utbyta information om skjutvapen i medlemsstaterna och att det är en viktig fråga. Samarbetet bör vidare inte begränsas till utbyte mellan medlemsstaterna, ansåg man, utan offentliga och privata berörda parter borde föras samman¹⁶. Ökad kommunikation betraktades som väsentligt för underrättelseverksamhet, gemensamma operationer och styrning. Att prioritera e-kanaler för utbyte av information framför möten framhölls som ett bra arbetssätt. Det bör vidare beaktas att forum för sådana diskussioner redan finns, både på operativ nivå och på lagstiftningsnivå.

Gemensamma rekommendationer eller regler upplevs som viktigt, eftersom vissa länder har en avvikande syn på vissa frågor (t.ex. definitionen av replikvapen). För att undvika att brottslingar drar fördel av att reglerna skiljer sig åt mellan olika medlemsstater behövs det en harmoniserad strategi i hela EU.

För att vara ändamålsenliga borde definitionerna innehålla mer specifika hänvisningar till larmvapen och andra typer av vapen som ännu inte är väl definierade i EU:s regelverk.

Man var i stort enig om att gemensamma minimiregler för riktlinjerna om deaktivering skulle hjälpa medlemsstaterna att nå samma nivå i hela EU genom harmonisering av olika förfaranden, vilket i sin tur skulle leda till bättre kommunikation och enklare brottsbekämpning. Brottsligheten skulle minska, eftersom tillämpning av gemensamma minimiregler skulle bidra till att bekämpa olaglig handel med reservdelar och förhindra användning av olagligt byggda och omvandlade skjutvapen.

Kommissionen har beaktat de synpunkter som lämnats av de offentliga och privata aktörer som är berörda parter. Förslaget har utformats i syfte att säkerställa en högre nivå av säkerhet och effektivitet.

- **Konsekvensbedömning**

På grund av det akuta läge som uppstod efter den senaste tidens händelser läggs förslaget fram utan konsekvensanalys. Förslaget har dock föregåtts av en Refit-utvärdering av skjutvapendirektivet. Utvärderingen visade på kvarvarande brister på sådana områden som omvandling av vapen som använder lös ammunition, märkningskrav, deaktivering, definitioner, näthandel samt system för insamling och utbyte av uppgifter. Ytterligare krav på ändringar har kommit i dagen till följd av erfarenheterna från den senaste tidens händelser.

¹⁴ Transcrime, nationell myndighet i Litauen.

¹⁵ *The European Association of the Civil Commerce of Weapons.*

¹⁶ Transcrime.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget påverkar inte unionens budget.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Två år efter ikraftträdandet ska kommissionen överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om den situation som tillämpningen av detta direktiv har resulterat i, vid behov åtföljd av förslag till åtgärder. Sedan ska rapporter läggas fram vart femte år för Europaparlamentet och rådet.

- **Förklarande dokument (för direktiv)**

Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de bestämmelser i deras lagar och andra författningar som krävs för efterlevnad av detta direktiv.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

I artikel 1 i förslaget klargörs definitionerna av vapenmäklare och vapenhandlare och säkerställs konsekvens med hur väsentliga delar till skjutvapen och delar till skjutvapen definieras i FN:s protokoll om skjutvapen. Kommissionens undersökningar visar på brister i tydlighet när det gäller definitionen av ”vapenmäklare” och rekommenderar att de ingår i direktivet. Ljuddämpare inkluderas också i direktivet.

Genom artikel 2 i inkluderas nu samlare i direktivets tillämpningsområde. Samlare har i den utvärdering som gjordes pekats ut som en möjlig källa till illegalt omsatta skjutvapen. Därför kommer samlare att kunna förvärva skjutvapen, men bara på villkor av tillstånd/deklaration.

Deaktiverade skjutvapen bör omfattas av direktivets bestämmelser om identifiering av ägaren och om registrering. Faktaunderlag till kommissionens undersökningar visade att detta var en allvarlig säkerhetsbrist i EU:s lagstiftning. Attacker på senare tid har utförts med dåligt deaktiverade vapen (eller med skjutvapen byggda av dåligt deaktiverade delar).

Förslaget att inom kort i en genomförandeförordning införa stränga och gemensamma minimikrav för hur skjutvapen ska deaktiveras kommer att väsentligt försvåra uppgiften att reaktivera dem. Det kan inte uteslutas att deaktiverade vapen kommer att reaktiveras trots stränga regler. Därför har strängare regler införts för de allra farligaste skjutvapnen (kategori A), även när de är deaktiverade. Detta innebär att deaktiverade skjutvapen i kategori A inte får ägas eller förvärfas (utom av museer).

Genom en ny bestämmelse införs ett krav på registrering i nationella register av deaktiverade skjutvapen. Varje överföring (dvs. ägarbyte) av ett deaktiverat skjutvapen bör registreras.

En stor andel av dagens jakt- och sportvapen är halvautomatiska. Av utvärderingen framgår dock att vissa halvautomatiska vapen enkelt kan omvandlas till automatiska vapen, och det gällande direktivet innehåller inte några tekniska kriterier för hur en sådan omvandling kan förhindras. Men även utan omvandling till kategori A kan vissa halvautomatiska skjutvapen vara mycket farliga om de kan rymma många skott samtidigt. Enligt förslaget förbjuds de halvautomatiska vapen som ingår i den nuvarande kategorin B.7.

Genom förslaget införs gemensamma EU-regler om märkning för att undvika att märkningarna lätt kan tas bort. Det klargörs särskilt vilka delar som ska märkas (konsekvens med märkningskraven enligt FN:s protokoll). Detta bör även gälla importerade skjutvapen. Ett datoriserat register utsträcks till att gälla längre än 20 år. Uppgifterna bör behållas tills skjutvapnet skrotas, men ingen retroaktiv tillämpning planeras.

Utvärderingen av skjutvapendirektivet och andra förberedande undersökningar visade på internet som en allt vanligare försäljningskanal och på svårigheterna att kontrollera inköp den vägen i framtiden. Farhågorna för allvarliga bedrägeririsker vid förvärv genom distanskommunikation torde öka i takt med att sådana försäljningsmetoder får bredare användning i framtiden. Med tanke på att den senaste tidens terroristattacker i vissa fall genomfördes med olagligt byggda skjutvapen av delar som hade köpts lagligt via internet skulle det innebära en stor risk att inte reglera den försäljningskanalen. Det blir dessutom svårare att på nätet kontrollera tillstånd att inneha vapen. Risken är ännu större vid förvärv från tredjeländer.

I det nu gällande direktivet anges följande ”Medlemsstaterna ska, förutom när det gäller vapenhandlare, se till att förvärv av skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition med hjälp av tekniker för distanskommunikation, /.../, kontrolleras noggrant i de fall då denna typ av förvärv är tillåten”.

Förslaget innebär en skärpning: förbud mot försäljning av vapen och vapendelar genom distanskommunikation (särskilt internet), utom för handlare och mäklare.

Det nu gällande direktivet omfattar inte larm-, signal- och livräddningsvapen etc. Gemensamma kriterier föreslås för ”larmvapen” för att förhindra att de omvandlas till verkliga skjutvapen. Detta är förstås något som bör gälla både larmvapen som tillverkats i EU och importerade vapen.

Risken att larmvapen och andra typer av vapen som använder lös ammunition omvandlas till verkliga skjutvapen är hög, och motåtgärder utgör en av de viktigaste rekommendationerna i utvärderingen av direktivet och andra undersökningar. Enligt uppgifter från berörda parter kan omvandlingsbara larmvapen importeras från tredjeländer till EU:s territorium obehindrat på grund av att det saknas enhetliga och gemensamma regler. De tekniska specifikationerna kommer att antas genom en genomförandeakt.

Det finns inget system för att informera andra medlemsstater om att en ansökan om tillstånd har fått avslag (gäller särskilt skjutvapen i kategori B). Genom förslaget införs ett system för informationsutbyte mellan medlemsstaterna och krav på att vapentillverkare och vapenmäklare ska vara anslutna till centrala skjutvapenregister. I detta sammanhang kommer kommissionen att undersöka om befintliga instrument för informationsutbyte kan användas.

Genom förslaget införs också en femårig övre gräns för hur länge en licens får gälla.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV**om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen**

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT
 DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,
 med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,
 efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,
 med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande,
 i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och
 av följande skäl:

- (1) Rådets direktiv 91/477/EEG¹⁷ utgör en kompletterande åtgärd för den inre marknaden. Genom den skapades det en balans mellan å ena sidan åtagandet att säkerställa en viss frihet för handel med vissa skjutvapen inom unionen och å andra sidan kravet att denna frihet begränsas av vissa garantier som gäller säkerheten och som är anpassade till denna typ av produkter.
- (2) Som svar på terroristattacker nyligen, vilka visade på brister i genomförandet av direktiv 91/477/EEG, särskilt när det gäller deaktivering av vapen, omvandling och märkning, efterfrågades i den europeisk säkerhetsagendan som antogs i april 2015 och i förklaringen från inrikesministrarnas rådsmöte den 29 augusti 2015 en översyn av det direktivet och en gemensam strategi för deaktivering av skjutvapen för att förhindra att vapen reaktiveras och används av brottslingar.
- (3) På vissa punkter behöver direktiv 91/477/EEG förbättras ytterligare.
- (4) Institutioner som anlägger kulturella och historiska aspekter på vapen, som erkänts som sådana av den medlemsstat inom vars territorium de är verksamma och som innehar skjutvapen i kategori A förvärvade före dagen för detta direktivs ikraftträdande bör kunna behålla de vapnen, förutsatt att den berörda medlemsstaten ger sitt tillstånd och att vapnen deaktiveras.
- (5) Eftersom samlare har pekats ut som en möjlig källa till illegalt omsatta skjutvapen bör de omfattas av detta direktiv.
- (6) Eftersom vapenmäklare tillhandahåller liknande tjänster som vapenhandlare bör de också omfattas av detta direktiv.
- (7) Med hänsyn till att det finns en stor risk för att dåligt deaktiverade vapen reaktiveras och i syfte att höja säkerhetsnivån i hela unionen bör deaktiverade skjutvapen omfattas av detta direktiv. Dessutom bör strängare regler införas som innebär att det inte är

¹⁷ Rådets direktiv 91/477/EEG av den 18 juni 1991 om kontroll av förvärv och innehav av vapen (EGT L 256, 13.9.1991, s. 51).

tillåtet att äga eller bedriva handel med de farligaste skjutvapnen. Reglerna bör dessutom omfatta skjutvapnen i den kategorin efter det att de har deaktiverats. Om reglerna inte följs bör medlemsstaterna vidta lämpliga åtgärder, inbegripet destruktion av vapnen.

- (8) För att deaktiverade skjutvapen ska gå att spåra bör de registreras i nationella register.
- (9) Vissa halvautomatiska skjutvapen kan enkelt omvandlas till automatiska skjutvapen och utgör därmed ett hot mot säkerheten. Men även utan omvandling till kategori A kan vissa halvautomatiska skjutvapen vara mycket farliga om de kan rymma många skott samtidigt. Sådana halvautomatiska vapen bör därför förbjudas för civilt bruk.
- (10) För att undvika att märkningar enkelt avlägsnas och för att klargöra vilka delar som ska märkas bör gemensamma unionsregler för märkning införas.
- (11) Skjutvapen kan användas mycket längre än i 20 år. För att se till att de säkert går att spåra bör register över dem behållas på obestämd tid tills destruktion har intygats.
- (12) Försäljning av skjutvapen och delar till skjutvapen genom distanskommunikation kan utgöra ett allvarligt hot mot säkerheten, eftersom metoderna är svårare att kontrollera än de konventionella försäljningsmetoderna, särskilt när det gäller kontroll på nätet av att tillstånd är lagenliga. Det är därför lämpligt att inskränka försäljning av vapen och vapendelar genom distanskommunikation, särskilt internet, till vapenhandlare och vapenmäklare.
- (13) Dessutom är risken för att larmvapen och andra typer av vapen som använder lös ammunition omvandlas till verkliga skjutvapen hög, och i några av terroristattackerna användes omvandlade vapen. Det är därför viktigt att ta itu med problemet med omvandlade vapen som används i brottslig verksamhet genom att låta dem omfattas av direktivet. Tekniska specifikationer för larm- och signalvapen liksom salutvapen och akustiska vapen bör antas för att säkerställa att de inte går att omvandla till skjutvapen.
- (14) För att förbättra informationsutbytet mellan medlemsstaterna bör kommissionen göra en bedömning av vad som krävs för ett system som kan stödja utbytet av de uppgifter som finns i medlemsstaternas datoriserade register. Kommissionens bedömning kan vid behov åtföljas av ett förslag till lagstiftning som beaktar befintliga system för informationsutbyte.
- (15) I syfte att säkerställa ett lämpligt informationsutbyte mellan medlemsstaterna om beviljade tillstånd och om avslag bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt delegeras till kommissionen med avseende på antagande av en rättsakt som gör det möjligt för medlemsstaterna att skapa ett sådant system för utbyte av information om beviljade tillstånd och om avslag. Det är av särskild betydelse att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå. När kommissionen förbereder och utarbetar delegerade akter bör den se till att relevanta handlingar översänds samtidigt till Europaparlamentet och rådet och att detta sker så snabbt som möjligt och på lämpligt sätt.
- (16) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av detta direktiv bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011¹⁸.

¹⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (17) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.
- (18) Eftersom målen för detta direktiv inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, utan snarare, på grund av åtgärdens omfattning och verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (19) Direktiv 91/477/EEG bör således ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Direktiv 91/477/EEG ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 1 ska ändras på följande sätt:
 - a) Punkt 1b ska ersättas med följande:

”1b. I detta direktiv avses med *väsentlig del* pipan, stommen, lådan, glidskenan eller cylindern, slutstycket samt varje anordning som konstruerats eller anpassats för att dämpa det ljud som uppkommer då ett skjutvapen avfyras, vilka, som separata delar, tillhör samma kategori som det skjutvapen på vilket de är eller är tänkta att vara monterade.”
 - b) Punkt 1e ska ersättas med följande:

”1e. I detta direktiv avses med *vapenmäklare* varje fysisk eller juridisk person, med undantag av vapenhandlare, vars näringsverksamhet helt eller delvis består i att förvärva, sälja eller arrangera överföring inom en medlemsstat, från en medlemsstat till en annan medlemsstat eller exportera till ett tredjeland färdigmonterade skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition.”
 - c) I punkt 1 ska följande led läggas till:

”1f. I detta direktiv avses med *larm- och signalvapen* bärbara anordningar med patroner och gasutströmning framåt, åt sidan eller på ovensidan, vilka är särskilt konstruerade och byggda för att slå larm eller sända en signal och som endast är konstruerade för att avfyra lös ammunition, retande ämnen, andra verksamma ämnen eller pyroteknisk ammunition.

1g. I detta direktiv avses med *salutvapen och akustiska vapen* skjutvapen som har omvandlats särskilt så att de endast kan avfyra lös ammunition för användning vid teaterföreställningar, fotografering eller film- och teveinspelningar.

1h. I detta direktiv avses med *replikvapen* föremål som fysiskt ser ut som skjutvapen men är tillverkade så att de inte kan omvandlas till att avfyra ett skott, en kula eller en projektil med hjälp av ett antändbart drivämne.

1i. I detta direktiv avses med *deaktiverade skjutvapen* skjutvapen som har ändrats i avsikt att göra dem definitivt obrukbara genom åtgärder som medför att skjutvapnets samtliga väsentliga delar gjorts definitivt oanvändbara och omöjliga att avlägsna, ersätta eller ändra för någon som helst reaktivering av skjutvapnet.”
 - d) Punkt 2 ska ersättas med följande:

- ”2. I detta direktiv avses med *vapenhandlare* varje fysisk eller juridisk person vars näringsverksamhet helt eller delvis består i att
- tillverka, bedriva handel eller byteshandel med, hyra ut, reparera eller omvandla skjutvapen,
 - tillverka, bedriva handel eller byteshandel med, hyra ut, reparera eller omvandla delar till skjutvapen,
 - tillverka, bedriva handel eller byteshandel med, hyra ut, reparera eller omvandla ammunition.”
2. Artikel 2.2 ska ersättas med följande:
- ”2. Detta direktiv ska inte tillämpas på förvärv och innehav av vapen och ammunition i enlighet med den nationella lagstiftningen av de väpnade styrkorna, polisen eller de offentliga myndigheterna. Det gäller inte heller för kommersiell överlåtelse av krigsvapen och ammunition till sådana vapen.
3. I artikel 4 ska punkterna 1, 2 och 3 ersättas med följande:
- ”1. Medlemsstaterna ska se till att alla skjutvapen eller delar till skjutvapen som släpps ut på marknaden har märkts och registrerats i enlighet med detta direktiv.
2. För att kunna identifiera och spåra alla monterade skjutvapen ska medlemsstaterna i samband med tillverkningen av varje skjutvapen, eller vid tidpunkten för import till unionen, kräva att vapnen ges en unik märkning som inbegriper tillverkarens namn, landet eller platsen för tillverkningen, serienumret och tillverkningsåret, om detta inte redan framgår av serienumret. Detta ska inte påverka möjligheten att anbringa tillverkarens varumärke.
- Märkningen ska vara anbringad på skjutvapnets låda.
- Medlemsstaterna ska se till att varje enskild förpackning med komplett ammunition märks med tillverkarens namn, varupartiets identifikationsnummer, kalibern och ammunitionstypen.
- När ett skjutvapen överförs från en statlig depå till permanent civilt bruk ska medlemsstaterna dessutom se till att det förses med en unik märkning som tillåter identifiering av den stat från vilken överföringen har skett.
3. Vapenhandlaren eller vapenmäklaren ska ha medlemsstatens tillstånd för att få bedriva sin verksamhet inom dess territorium, och detta ska grundas på åtminstone en prövning av vapenhandlarens eller vapenmäklarens personliga och yrkesmässiga integritet och förmåga. I fråga om juridiska personer gäller prövningen den juridiska personen och den person som leder företaget.”
4. Artikel 4.4 ska ändras på följande sätt:
- a) I första stycket ska andra meningen ersättas med följande:
- ”Detta register ska omfatta uppgifter om skjutvapnets typ, märke, modell, kaliber och serienummer samt leverantörens och förvärvarens eller ägarens namn och adress. Registerposten ska, även för deaktiverade skjutvapen, bibehållas tills den behöriga myndigheten har intygat att vapnet har skrotats.”
- b) Andra stycket ska ersättas med följande:

”Vapenhandlare och vapenmäklare ska vara skyldiga att under hela sin yrkesverksamma tid föra ett register där alla skjutvapen som omfattas av detta direktiv och som de tagit emot eller lämnat ut registreras, tillsammans med uppgifter som gör det möjligt att identifiera och spåra skjutvapnet, särskilt uppgifter om typ, märke, modell, kaliber och serienummer samt leverantörens och förvärvarens namn och adress.

Efter det att verksamheten har upphört ska vapenhandlaren eller vapenmäklaren överlämna registret till den nationella myndighet som är ansvarig för det register som avses i första stycket.

Varje medlemsstat ska se till att vapenhandlare och vapenmäklare som är etablerade på dess territorium har register som är anslutna till det datoriserade skjutvapensregistret.”

5. Artikel 4b ska ersättas med följande:

”Artikel 4b

1. Medlemsstaterna ska inrätta ett system för reglering av vapenmäklar- och vapenhandlarverksamhet. Ett sådant system kan inbegripa en eller flera åtgärder såsom
 - a) registrering av vapenmäklare och vapenhandlare som är verksamma på medlemsstaternas territorium,
 - b) licens eller tillstånd för vapenmäklar- och vapenhandlarverksamhet.
2. Det system som avses i punkt 1 ska omfatta åtminstone en prövning av vapenhandlarens eller vapenmäklarens personliga och yrkesmässiga integritet och förmåga. I fråga om juridiska personer gäller prövningen den juridiska personen och den person som leder företaget.”

6. Artiklarna 5 och 6 ska ersättas med följande:

”Artikel 5

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 3 ska medlemsstaterna tillåta förvärv och innehav av skjutvapen bara för personer som har giltiga skäl och som
 - a) fyllt 18 år; undantag ska dock göras för innehav av skjutvapen avsedda för jakt eller tävlingsskytte, förutsatt att personer under 18 år i detta fall har föräldrarnas tillstånd eller får vägledning från en förälder eller en vuxen med en giltig skjutvapenlicens eller jaktlicens eller befinner sig på ett licensierat eller på annat sätt godkänt träningscenter,
 - b) inte kan antas utgöra en fara för sig själva eller för allmän ordning och säkerhet; om en person har befunnits skyldig till ett uppsåtligt våldsbrott, ska detta anses tala för att sådan fara föreligger.
2. Medlemsstaterna ska föreskriva standardiserade läkarundersökningar för utfärdande eller förnyande av de tillstånd som avses i punkt 1, och de ska återkalla ett tillstånd om något av de villkor som låg till grund för att det beviljades inte längre är uppfyllt.

Medlemsstaterna får inte förbjuda personer bosatta inom deras territorier att inneha vapen som förvärvats i en annan medlemsstat, om de inte förbjuder förvärv av samma vapen inom sitt eget territorium.

Artikel 6

Medlemsländerna ska vidta alla lämpliga åtgärder för att förbjuda förvärv och innehav av skjutvapen och ammunition tillhörande kategori A och skrota skjutvapen och ammunition som innehas i strid mot denna bestämmelse och som har beslagtagits.

Medlemsstaterna får tillåta institutioner som anlägger kulturella och historiska aspekter på vapen och som erkänts som sådana av den medlemsstat inom vars territorium de är verksamma att inneha skjutvapen i kategori A förvärvade före den [the date of entry into force of this Directive] förutsatt att de har deaktiverats enligt de bestämmelser som genomför artikel 10b.

Att förvärva skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition i kategorierna A, B och C genom distanskommunikation enligt definitionen i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG(*) ska endast vara tillåtet för vapenhandlare och vapenmäklare och ska vara föremål för strikt kontroll av medlemsstaterna.

(*) Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG av den 20 maj 1997 om konsumentskydd vid distansavtal (EGT L 144, 4.6.1997, s. 19)."

7. I artikel 7.4 ska följande stycke läggas till:

"Taken för innehav ska inte överstiga fem år. Tillståndet kan förnyas om de villkor som låg till grund för att det beviljades fortfarande är uppfyllda."

8. Följande artiklar ska införas som artiklarna 10a och 10b:

"Artikel 10a

Medlemsstaterna ska vidta åtgärder för att se till att larm- och signalvapen liksom salutvapen och akustiska vapen inte kan omvandlas till skjutvapen.

Medlemsstaterna ska anta tekniska specifikationer för larm- och signalvapen liksom salutvapen och akustiska vapen för att säkerställa att de inte går att omvandla till skjutvapen.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 13b.2.

Artikel 10b

Medlemsstaterna ska låta en behörig myndighet kontrollera åtgärderna för deaktivering av skjutvapen för att säkerställa att ändringarna på ett skjutvapen gör det irreversibelt funktionsodugligt. Medlemsstaterna ska föreskriva att det i samband med kontrollen utfärdas ett intyg eller någon annan handling, av vilken det framgår att skjutvapnet har deaktiverats, eller att vapnet förses med en väl synlig märkning i det syftet.

Kommissionen ska anta standarder och teknik för deaktivering som säkerställer att deaktiverade skjutvapen är irreversibelt funktionsodugliga. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 13b.2."

9. I artikel 13 ska följande punkter läggas till som punkterna 4 och 5:

- ”4. Medlemsstaternas behöriga myndigheter ska utbyta information om tillstånd som beviljats för överföring av skjutvapen till en annan medlemsstat samt information om avslag på ansökan om tillstånd enligt definitionen i artikel 7.
5. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 13a avseende formerna för utbyte av information om beviljade tillstånd och om avslag.”

10. Artikel 13a ska ersättas med följande:

”Artikel 13a

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den delegerade befogenhet som avses i artikel 13 ska ges till kommissionen för en obestämd tid från den dag då detta direktiv träder i kraft.
3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 13 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i Europeiska unionens officiella tidning, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
5. En delegerad akt som antas enligt artikel 13 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period av två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.”

11. Följande artikel ska läggas till som artikel 13b:

”Artikel 13b

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011(*).
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).”

12. Artikel 17 ska ersättas med följande:

”Artikel 17

Kommissionen ska vart femte år lämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv, vid behov åtföljd av förslag till åtgärder, särskilt i

fråga om kategorierna av skjutvapen i bilaga I och de frågor som rör ny teknik, t.ex. friformsframställning med 3d-skrivare. Den första rapporten ska lämnas två år efter detta direktivs ikraftträdande.

Kommissionen ska senast den [date] göra en bedömning av vad som krävs för ett system för utbyte av uppgifter mellan medlemsstaterna via det datoriserade register som avses i artikel 4.4. Kommissionens bedömning ska vid behov åtföljas av ett förslag till lagstiftning som ska beakta befintliga system för informationsutbyte.”

13. Del II i bilaga I till direktiv 91/477/EEG ska ändras på följande sätt:

a) Punkt A ska ändras på följande sätt:

i) I kategori A ska följande punkter läggas till:

- ”6. Automatiska skjutvapen som omvandlats till halvautomatiska skjutvapen.
- 7. Halvautomatiska skjutvapen för civilt bruk som liknar vapen med automatisk mekanism.
- 8. Skjutvapen enligt punkterna 1–7 efter det att de har deaktiverats.”

ii) I kategori B ska punkt 7 utgå.

iii) I kategori C ska följande punkter läggas till:

- ”5. Larm- och signalvapen, salutvapen och akustiska vapen samt replikvapen.
- 6. Skjutvapen i kategori B och enligt punkterna 1–5 i kategori C efter det att de har deaktiverats.”

b) I punkt B ska följande text utgå:

”Slutstycket, patronläget och pipan till ett skjutvapen tillhör som separata delar samma kategori som det skjutvapen de är eller är tänkta att vara monterade på.”

14. Del III i bilaga I till direktiv 91/477/EEG ska ändras på följande sätt:

a) Led a ska utgå.

b) Led b ska ersättas med följande:

”är gjorda för livräddning, djurslakt eller harpunfiske eller för industriellt eller tekniskt bruk, förutsatt att de bara kan användas i ett sådant syfte.”

c) Andra stycket ska utgå.

Artikel 2

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den [3 månader efter offentliggörandet i EUT]. De ska genast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 3

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 4

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande